

פרק ואלו מגלחין

מתניתין:

אלא שהוציאו מכלל גזירתם את האנשים שנאנסו ולא יכלו לגלח בערב הרגל.

ואלו מגלחין במועד:

הבא מן הדרך, ממדינת הים⁽¹⁾, ולא היה יכול להתגלח בהיותו בדרך⁽²⁾.

והבא מבית השביה, והיוצא מבית האסורין, שלא יכלו לגלח שם⁽³⁾.

והמנודה שהתירו לו חכמים את נידויו במועד, והמנודה אסור בגילוח⁽⁴⁾.

אסור להתגלח במועד אפילו אם הגילוח הוא ליפות עצמו במועד.

ודבר זה גזירת חכמים הוא, שלא יכנס אדם למועד כשהוא "מנוול", שאינו מגולח. כי חששו חכמים, שישהה אדם את הגילוח לימי חול המועד, שבהם הוא פנוי ממלאכה, ונמצא שנכנס למועד כשהוא אינו מגולח.

ולכן גזרו חכמים שלא יתגלחו במועד.

ומשום שחובת הגילוח לכבוד המועד חל עליו בערב הרגל, ולא קודם לכן. ויש לעיין לענין הלילה של ערב הרגל.

והעיר הרש"ש [לקמן יז], שהרי הדבר פשוט, שכאשר חל ערב יום טוב בשבת, ודאי מי שלא גילח ביום ו' שלפניו אף על פי שהיה בידו לגלח, אינו מגלח במועד, ואיננו מחשיבים אותו לאנוס כיון שבערב הרגל היה אסור לגלח משום איסור שבת. וצריך לומר, שבאופן זה הקדימו חכמים את חיוב הגילוח לכבוד הרגל, ליום ו', מה שאין כן בשאר שנים, וכנ"ל.

3. בירושלמי מפרש, שאפילו כשהיה בבית האסורין של ישראל, שהם מניחין לו לגלח, אף על פי כן אנו דנים אותו כאילו היה אנוס על הגילוח, ומשום שבבית האסורין הוא שרוי בצער ואין לבו פנוי לגלח שם.

4. נחלקו הראשונים בזה. שלדעת הרמב"ם [יו"ט ז יח], בכל אופן הרי הוא מותר לגלח, ואף על פי שהיה יכול לבוא קודם הרגל לפני בית דין שיתירו לו את נידויו, ולא בא. והמשנה למלך [שם יט בסוף דבריו] מבאר טעמו, שדי לנו בזה

1. פירשו הראשונים, שאדם זה בא ממדינת הים בתוך המועד, או שבא בערב יום טוב סמוך לחשיכה, בזמן שכבר לא היה יכול לגלח.

2. כתב הריטב"א, שהכונה היא לכל מקום שהוא חוץ לארץ ישראל. אבל המגן אברהם [תקלא ו] כתב, שדוקא כשבא ממקום רחוק, אז התירו לו לגלח, שבאופן זה מפורסם הדבר, אבל כשבא ממקום קרוב, אף על פי שהיה אנוס ולא היה יכול לגלח קודם הרגל, הואיל ואין יציאתו ידועה כל כך לבני אדם, אין להתיר לו לגלח, מפני מראית העין. ולכן נקט התנא "מדינת הים", שמשמעותו מקום רחוק, וכמו שכתבו התוספות בגיטין [ב א].

עוד כתב המגן אברהם, שדוקא כשלא בא במקום ישוב בערב יום טוב עד סמוך לחשיכה, אבל אם בא למקום ישוב בעוד היום גדול, אף על פי שלא בא לעירו אלא סמוך לחשיכה או בתוך המועד, אינו מגלח, שהרי יכול היה לגלח במקום חניתו, אף על פי שאינו עירו.

ומבואר מדבריו, שהכל תלוי בערב הרגל, ואפילו היה ביום שלפניו במקום ישוב, ובערב הרגל עצמו היה בדרך, הרי הוא מגלח במועד.